8. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

8. Sınıf Türkçe Dersi MEB Yayınları Konu Soru Dağılım Tablosu

ÖĞRENME ALANI	ALT ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	1. Sınav		
			İl/İlçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
				1. Senaryo	2. Senaryo
1. DİNLEME / İZLEME	Alt öğrenme alanı yok.	T.8.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.	*	*	*
		T.8.1.3. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.	*	*	*
		T.8.1.4. Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.	*	*	*
		T.8.1.5. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu tespit eder.	*	*	*
		T.8.1.6. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.	*	*	*
		T.8.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.			
		T.8.1.10. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.			
		T.8.1.11. Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir. Medya metinlerinin amacını ve kaynağını sorgulamaları sağlanır.			
		T.8.1.14. Dinleme stratejilerini uygular. Seçici, yaratıcı, eleştirel, empati kurarak, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.	*	*	*

2. KONUŞMA	Alt öğrenme alanı yok.	T.8.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar. a) Öğrencilerin düşüncelerini mantıksal bir bütünlük içinde sunmaları, görsel, işitsel vb. destekleyici materyaller kullanmaları, sunu hazırlamaları sağlanır. b) Öğrenciler araştırma sonuçlarını sempozyum, panel, forum vb. ortamlarda sunmaya teşvik edilir.	*	*	*
		T.8.2.2. Hazırlıksız konuşma yapar.	*	*	*
		T.8.2.3. Konuşma stratejilerini uygular. Yaratıcı, güdümlü, empati kurma, tartışma, ikna etme ve eleştirel konuşma gibi yöntem ve tekniklerinin kullanılması sağlanır.	*	*	*
		T.8.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.	*	*	*
		T.8.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.			
		T.8.2.6. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.	*	*	*
		T.8.2.7. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.			
3. OKUMA	Akıcı Okuma	T.8.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.	*	*	*
		T.8.3.2. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur. Öğrencilerin seviyelerine uygun, edebî değeri olan şiirleri ve kısa yazıları türünün özelliğine göre okumaları ve ezberlemeleri sağlanır.	*	*	*
		T.8.3.3. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.			
		T.8.3.4. Okuma stratejilerini kullanır. Göz atarak, özetleyerek, not alarak, tartışarak ve eleştirerek okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır.			
	Söz Varlığı	T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder. a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır. b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir.	2	1	1
		T.8.3.6. Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.	1		
		T.8.3.7. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. Benzetme (teşbih), kişileştirme (teşhis), konuşturma (intak), karşıtlık (tezat) ve abartma (mübalağa) söz sanatlarının belirlenmesi sağlanır.	1		1
		T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar. Fiilimsilerin türleri fark ettirilir. Ekler ezberletilmez.	2	1	1
		T.8.3.10. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir. Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.			1

3. OKUMA	Anlama	T.8.3.12. Görsel ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.			
		T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar. Metin içi ve metin dışı anlam ilişkisi kurulur.	3		
		T.8.3.15. Metinle ilgili sorular sorar.			
		T.8.3.16. Metnin konusunu belirler.	1	1	
		T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	2	1	1
		T.8.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.	1		
		T.8.3.20. Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler. Olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu, anlatıcı üzerinde durulur.	2		
		T.8.3.21. Metnin içeriğini yorumlar. a) Yazarın olaylara bakış açısının tespit edilmesi sağlanır. b) Metindeki öznel ve nesnel yaklaşımların tespit edilmesi sağlanır. c) Metindeki örnek ve ayrıntılara atıf yapılması sağlanır.	2		
		T.8.3.22. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.			
		T.8.3.23. Metinler arasında karşılaştırma yapar. Aynı metnin çeviri, farklı baskı vb. özellikleri itibarıyla karşılaştırılması sağlanır.			
		T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur. Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, abartma, nesnel, öznel ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.	2		1
		T.8.3.26. Metin türlerini ayırt eder. a) Fıkra (köşe yazısı), makale, deneme, roman, destan türleri üzerinde durulur. b) Metin türlerine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemelidir.	1		
		T.8.3.27. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.			
		T.8.3.28. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar. Altını çizmenin, koyu veya italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.			
		T.8.3.29. Medya metinlerini analiz eder. Medya metinlerinin amaçlarının (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirlenmesi sağlanır.			
		T.8.3.30. Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.			
		T.8.3.31. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular. a) Blog ve şahsi internet sayfalarındaki bilgilerin güvenilirliği konusunda çalışmalar yapılır. b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.			
		T.8.3.32. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.			
		T.8.3.33. Edebî eserin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır. Kahramanlar, mekân, zaman ve olay yönünden karşılaştırılması sağlanır.			
		T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.			

4. YAZMA	Alt Öğrenme Alanı Yok.	T.8.4.1. Şiir yazar.			
		T.8.4.2. Bilgilendirici metin yazar. a) Öğrencilerin belirledikleri bir konu ve ana fikir etrafında giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturmaları, gelişme bölümünde düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak görüşlerini ifade etmeleri, görüşlerini destekleyecek kanıtlar sunmaları, sonuç bölümünde ise görüşlerini sonuca bağlamaları sağlanır. b) Öğrenciler günlük hayattan örnekler vermeye teşvik edilir.			
		T.8.4.3. Hikâye edici metin yazar. a) Öğrencilerin anlatımın türü ve konusuna göre gerçekçi veya hayalî ögeleri tasarlamaları, uyumlu bir zaman ve mekân kurgusu yapmaları, serim, düğüm ve çözüm bölümlerine yer vermeleri sağlanır. b) Öğrenciler yazım kılavuzundan yararlanmaya, günlük hayattan örnekler vermeye yönlendirilir.			
		T.8.4.4. Yazma stratejilerini uygular. Not alma, özet çıkarma, eleştirel, yaratıcı, serbest, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.		1	
		T.8.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.			
		T.8.4.10. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.			
		T.8.4.12. Kısa metinler yazar. Haber metni, günlük ve anı yazmaya teşvik edilir.			
		T.8.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.			
		T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler. a) Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlanır. b) Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.			
		T.8.4.17. Yazdıklarını paylaşır. Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medya ortamlarında paylaşmaya, şiir ve kompozisyon yarışmalarına katılmaya teşvik edilir.	*	*	*
		T.8.4.18. Cümlenin ögelerini ayırt eder.			

- İl/İlçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

* İl/ilçe ve okul genelinde yapılacak ortak yazılı sınavın kapsamında dinleme/izleme, konuşma alanları ve okumanın alt öğrenme alanı olan akıcı okumayla ilgili kazanımlardan soru sayısı belirtilmemiştir. Çünkü bu öğrenme alanlarıyla ilgili kazanımlar, MEB Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği gereği eğitim kurumu sınıf /alan zümreleri tarafından hazırlanacak uygulama sınavlarına yöneliktir.

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 2, 3, 4 ve 5. sorular*
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 1. soru*

TÜRKÇE 8

1. SINAV

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 1

Kazanım: T.8.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

Not alma, özet çıkarma, eleştirel, yaratıcı, serbest, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

1. "Kusur bulmak için bakma birine, bulmak için bakarsan bulursun; kusuru örtmeyi marifet edin kendine, işte o zaman kusursuz olursun."

Mevlâna Celâlettin Rumi

Mevlâna'nın bu sözünde anlatılanlarla ilgili duygu ve düşüncelerinizi ifade eden bir deneme yazınız. Yazınızı oluştururken yazım ve noktalama kurallarına dikkat ediniz. Yazınıza uygun bir başlık getiriniz.

SENARYO 1

Kazanım: T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

2. Sahra Çölü; Afrika'nın kuzeyinde 9 bin kilometrekare yer kaplayan, dünyanın en büyük çölü. Burası; bitki örtüsü son derece zayıf, sınırlı sayıda canlı türünün yaşadığı, kavurucu bir çöl. Amazon Yağmur Ormanları ise dünyamızın akciğerleridir. Yeryüzünde yaşayan farklı canlı türlerinin neredeyse yarısı burada barınır.

Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamı aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız.

Anlam	Sözcük
Varlığını sürdürmek.	
Enerjisi, etkisi, yoğunluğu az olan.	
Ağaçlarla örtülü geniş alan.	

SENARYO 1

Kazanım: T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar. Fiilimsilerin türleri fark ettirilir. Ekler ezberletilmez.

3. Derinden derine ırmaklar ağlar
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi
Ey suyun sesinden anlayan bağlar
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi

Gönlünü Şirin'in aşkı sarınca
Yol almış hayatın ufuklarınca
O hızla dağları Ferhat yarınca
Başlamış akmaya çoban çeşmesi

Bu dizelerde geçen aşağıdaki fiilimsilerin türlerini karşılarına yazınız.

anlayan: ....

sarınca : ....

yarınca : ....

akmaya: ....

Kazanım: T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

4. Ekosistemin (Belirli bir alanda bulunan canlılar ile bunları saran çevrenin karşılıklı ilişkileri ile meydana gelen ve süreklilik gösteren ekolojik sistem.) her parçası, birbiriyle bağlantı içerisindedir. Bu parçalardan herhangi biri bozulursa sistem, görevini yapamaz hâle gelir. Başta sağlık, gıda güvenliği, ekonomi olmak üzere neredeyse tüm yaşam döngülerinde hayati öneme sahip olan biyolojik çeşitliliğin bozulması, doğadaki dengeyi altüst eder.

Bu metnin ana fikrini yazınız.

....

SENARYO 1

Kazanım: T.8.3.16. Metnin konusunu belirler.

5. Bağışıklık sistemi veya immün sistem, hastalıklara karşı vücudumuzu mikroplardan koruyan savunma mekanizmasıdır. Düzgün çalışan bir bağışıklık sistemi; hastalık oluşturan virüs, bakteri gibi etkenleri tanıyıp onlarla savaşarak onları yok eder. Bağışıklık sisteminin zayıfladığı durumlarda enfeksiyonlara yakalanma oranı artabilir.

Bu metnin konusunu yazınız.

....

SENARYO 2

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
6 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki tüm sorular*

1. SINAV

TÜRKÇE 8

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 2

Kazanım: T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.

1. Zarf-fiilin cümleye zaman ve durum anlamı kattığı iki ayrı cümle yazıp zarf-fiillerin altını çiziniz.

1. Cümle: .... (Zaman anlamı)

2. Cümle: .... (Durum anlamı)

Kazanım: T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

2. Anadolu kilimleri; sanatsal ve duygusal mesajlar veren motifleriyle toplumun kültürel ve psikolojik birikimleridir. Bu kilimlerde yer alan her motifte yaşanmışlığın izleri vardır. Anadolu insanı, kullandığı motiflerin sembolik anlamları ile sessiz bir iletişim dili oluşturmuştur. Bu dilde “koç boynuzu motifi” kahramanlığı ve gücü, “kuş” bilgeliği, “göz” fikrî konulardaki algının yüksekliğini temsil eder.

Bu metinde geçen aşağıdaki sözcüklerin anlamını tahmin edip karşılarına yazınız.

birikim : ....

kahramanlık: ....

algı : ....

SENARYO 2

Kazanım: T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

3. Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir

Bu dizelerin ana duygusunu yazınız.

....

Kazanım: T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, abartma, nesnel, öznel ve duygu belirten ifadeler üzerinde durulur.

4. Aşağıdaki cümlelerden öznel olanların sonundaki yay ayraca (Ö), nesnel olanlara (N) yazınız.

a) Türkiye'nin en büyük kalelerinden biri olan Mamure Kalesi, birçok Anadolu kalesi gibi antik temeller üzerine inşa edilmiştir. ( )

b) Bu ünitede, çok zevkli bir konu olan Dünya'nın hareketlerini işleyeceğiz. ( )

c) Masanın üzerinde kalem, silgi ve cetvel vardı. ( )

SENARYO 2

Kazanım: T.8.3.7. Metindeki söz sanatlarını tespit eder. Benzetme (teşbih), kişileştirme (teşhis), konuşturma (intak) ve karşıtlık (tezat), abartma (mübalağa) söz sanatlarının belirlenmesi sağlanır.

5. Çocuk, çok sevdi ağacı
Verirdi ona her kış
Çiçekleri olaydı

Ağaç, çok sevdi çocuğu
Öperdi altın saçlarından
Dudakları olaydı

Bu dizelerde yer alan söz sanatlarını, kullanıldığı dizeleri de belirterek yazınız.

....
....

Kazanım: T.8.3.10. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir. Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, kısaca, böylece, ilk olarak ve son olarak ifadeleri üzerinde durulur.

6. Aşağıdaki cümleleri geçiş ve bağlantı ifadelerine dikkat ederek anlam akışına uygun olacak şekilde tamamlayınız.

a) Öğretmenimiz bizleri çok çalışmamız için uyardı, özellikle ....

b) Romanın son on sayfasını da okudum, böylece ....

c) Ünlü yazarın imza gününü kaçırdım oysaki ....

ç) Evin tüm odalarını boyamalısınız, ilk olarak ....